

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Jelling-Samfundet

1991

ÅRSSKRIFT

FOR

JELLING-SAMFUNDET

1991

Jubilæumsnummeret

I år kommer årsskriftet tidligere end det plejer. For tidligt vil nogle mene. Året er kun 9 måneder gammelt.

Det har været bestyrelsens ønske, at Jelling-Samfundets medlemmer i god tid blev orienteret om »årets seminariebegivenhed« — 150 års jubilæet den 30. november i år. Derfor denne ændring af udgivelsesterminen.

Jubilæumsnummeret giver forhåbentligt som sædvanligt et indtryk af livets gang på seminariet. Desuden findes en række vigtige jubilæumsoplysninger — og selvfølgelig en tilmeldingsblanket (side 45).

Seminariets nye logo er trykt på titelbladet. Det er fremstillet af en af seminariets formningslærere, Jes Dueholm Jessen, i anledning af jubilæet.

Årsskriftformatet kan ikke rumme den værdifulde historiske og biografiske viden der gennem de sidste 2 1/2 år er indsamlet om seminariet. I stedet for udkommer der to jubilæumsbøger med et samlet sidetal på ca. 550. De fremstilles i samme format som Politikens Danmarks Historie med et gedigent omslag. Læs mere om disse bøger og deres tilblivelse på side 16 og 17. Alle medlemmer af Jelling-Samfundet er garanteret disse bøger til subscriptionsprisen på 100 kr., hvis bestillingsblanketten sendes inden 25. oktober (Side 45).

Jubilæumsfestlighederne beskrives nøjere i artiklen »Seminariet 150 år den 30. november«. Det foreløbige program for dagen er aftrykt side 14.

Læreruddannelsesloven har også jubilæum. Der er gået 25 år siden 1966 loven så dagens lys. Den afløses nu gradvis af 1991 loven. Læs herom side 21. Samtidig træder også en ny lov i kraft for uddannelsen på social pædagogisk afdeling. (Side 31).

I jubilæumstider bør man også skue fremad. Danmarks Lærerforenings permanente repræsentant i Bruxelles, tidligere sekretariatschef i Danmarks Lærerforening Kristian Pedersen skriver i artiklen »Fra Bruxelles, The Crossroads of Europe« om nødvendigheden af dansk/nordiske aftryk på den erklærede EF undervisningspolitik.

Næste nummer af Jelling-Samfundet skulle også gerne indeholde beretninger om jubilæet. Om en værdig og fornøjelig markering af 150 års dagen.

Vi ses den 30. november.

Red.

Melodi: Poul Dissing.

1. Det er forår. Alting klippes ned.
Der beskæres i buskadsen og budgetter.
Slut med fordums fede ødselhed.
Vi begynder at træne til skeletter.
Jeg blir fem år ældre ved hvert
indgreb i min pung,
men når forårssolen skinner,
blir jeg ung!
2. Lad kun falde, hvad der knapt kan stå...
Men i så fald sku' jeg altid komme kryv'nde,
hver gang skatten gi'r sig til at få
mine sidste mønter fra mig hver den tyv'nde -
Jeg blir tom i hjernen, træt og
tung i sjæl og krop,
men når forårssolen skinner,
står jeg op!
3. Og jeg fægter med min sparekniv.
Men den skraber bare hult i sparegrisen.
Der er ikke meget tegn på liv.
Selv i vinter var der dog en ko på isen.
Jeg har længe næret en
istap ved min barm,
men når forårssolen skinner,
blir jeg varm!
4. Solen skinner på falittens rand.
Derfor denne dyrekøbte randbemærkning:
Der er caries i tidens tand.
Dens emalje trænger voldsomt til forstærkning!
Snart skal jeg og mine sidste
tænder skilles ad,
men når forårssolen skinner,
blir jeg glad!
5. Tag da kun min sidste spinkle mønt.
Livets sol er min den sidste af livet,
for som solfanger er jeg nu begyndt
at forstå, at Alt og intet er os givet.
Og en gang går solen sin
runde uden mig,
men når forårssolen skinner,
lever jeg!

*Benny Andersen. »Oven visse vande«, 1981.
Gengivet med forfatterens tilladelse.*

Dimissionstale 1991

Den tidligere engelske udenrigsminister, Anthony Eden, har sagt: »En tale skal have en god begyndelse og en god afslutning, men frem for alt skal de to være hinanden så nær som muligt«.

Derfor var Benny Andersens sang begyndelsen på min lykønskings- og afskedshilsen til jer, og et kort uddrag af en tale af den tjekiske præsident Václav Havel skal være afslutningen.

Samtidig med, at Benny Andersen på sin humoristiske måde peger på de problemer, der til daglig plager os, bliver sangen gennem de to sidste linier i hvert vers til et dejligt varmt og optimistisk *ja* til livet.

Goethes definition af begrebet humor passer godt på Benny Andersens digt. Goethe sagde: »Humor, det er, når man trods alt ler«.

Der er også noget af denne »trods alt« stemning i Kim Larsens sang:

Det er en kold tid,
som vi lever i,
alle går rundt og fryser,
men vi har det da nogenlunde her
her på Østre Gasværk.

Hvis versfødderne havde passet, ville jeg gerne have erstattet sidste linie med: »Her på Jelling Seminarium«.

Jeg ved, at I ved orienteringsmødet med Danmarks Lærerforening fik en pessimistisk melding om beskæftigelsesudsigterne. Jeg håber og tror, at det efterhånden vil lykkes for jer at finde arbejde som lærere. Det er det, I har ønsket at blive, og det er et dejligt arbejde.

Skulle I få vanskeligt ved at finde et lærerjob, kan det måske lykkes at finde noget andet.

Jeg bad for et stykke tid siden Michael Christensen, som de sidste to år har arbejdet på at indsamle biografiske oplysninger om alle, der er dimitteret fra Jelling Statsseminarium om at undersøge, hvilke job de lærere har fundet, som har skiftet til andet arbejde. En liste over 5 årgange (1977-81) viser, at af ca. 400 dimittender har 40 fundet andet arbejde. Om de af nød eller lyst har søgt en anden vej, ved vi ikke. Hvor er de så gået hen? Nogle har taget en videregående

uddannelse. Andre er beskæftiget inden for forlagsvirksomhed, journalistik, Danmarks Radio, konsulentvirksomhed af forskellig art, forsikringsvæsen, teaterverden, politik osv. Så læreruddannelsen kan bruges mange steder.

Jeg vil gerne citere nogle linier af et andet digt af Benny Andersen. Det hedder »Søvnløshed«, og linierne lyder sådan:

»Forslag til i morgen,
hold øjnene åbne
hold ørerne farbare
gør noget ved verden
vikl dig ind
kom i klemme
kom ved.«

Jeg vil håbe, at I vil gå ud og gøre noget ved verden. Det trænger den til, og det har den altid gjort.

Samtidig vil jeg håbe, at I vil gå til arbejdet med samme ydmyghed, som den Václav Havel gav udtryk for i sin tale ved modtagelsen af Sonningprisen i København for nylig. Ydmyghed over for sit arbejde som politiker.

Havels tale havde overskriften: »Magtens fristelse« og handlede om fristelserne for politikere, der får megen magt og indflydelse. Men talen omhandlede i virkeligheden almenmenneskelige forhold og kan således også gælde i forholdet mellem lærer og elever.

Lærerrollen, som I træder ind i i dag, giver også en slags magtposition. For mig repræsenterede læreren i min barndomslandsby i hvert fald i udpræget grad magten.

Det giver stof til eftertanke, når Havel siger: »Ubevidst begynder vi til tider helt betænkeligt at ligne vore fordømmelsesværdige forgængere«. Men hør, hvad Havel videre siger: »Politik er et område af menneskelig aktivitet, som stiller forøgede krav til den moralske sans, til evnen til kritisk selvrefleksion, til en virkelig ansvarlighed, til smag og takt, til evnen til at leve sig ind i andres sjæl, til sans for mådehold og for ydmyghed.«

Ikke mindst læreren har behov for evnen til at leve sig ind i andres sjæl og for ydmyghed.

Og Havel fortsætter: »Det bør også være særligt årvågne mennesker, som helliger sig politik.«

Det bør også være særligt årvågne mennesker, der går ind i lærergerningen.

Havel sluttede sin tale med ordene: »Jeg ved overhovedet ikke, om jeg hører til blandt sådanne årvågne mennesker. Jeg ved blot, at jeg burde høre til blandt dem.«

Jeg vil gerne slutte med at ønske jer hjertelig tillykke med eksamen og ønske jer held og lykke med arbejdet.

Marius Nørregaard

Fra Bruxelles, The Crossroads of Europe

Af Kristian Pedersen

På den politiske scene skifter billederne i disse år så hastigt, at artikler om europæiske forhold ofte forældes hurtigere, end tryksværten kan tørre. Dette er naturligvis en spændende situation at være vidne til. Imidlertid rummer den en fare for, at vi bevæger os så hurtigt fremad, at vores danske sjæl ikke kan følge med.

For eller imod EF?

Vi har i adskillige år diskuteret, om det er en god eller en dårlig idé, at vi er medlem af EF. Efter undertegnede opfattelse er det spild af psykisk energi at videreføre denne diskussion.

For det første har vi fået medlemskabet bekræftet gennem to folkeafstemninger; for det andet har vi et bredt flertal i Folketinget, der har bragt Danmark i avantgarden, når talen er om at udbytte EF; for det tredje kan man pege på, at vi i økonomisk henseende er i den grad integreret i EF-systemet, at prisen for en eventuel udtræden vil være umulig at betale.

En realitetsbetonet politik bør derfor bygge på princippet: »If you can't beat them, join them«. Dette princip lyder i dansk oversættelse: »Hvis du ikke kan undgå en skandale, kan du lige så godt sætte dig i spidsen for den«.

Det der efter undertegnede opfattelse er behov for er, at markedstilhængere og -modstandere forener deres kræfter for at sætte danske fingeraftryk på de mange beslutninger, der bliver truffet i Bruxelles. At der er behov for dette, vil jeg forsøge at gøre nærmere rede for i det følgende.

EF er ikke internationalt, men overstatsligt

EF er et overstatsligt system. Dette indebærer, at beslutninger, som træffes af EF-Ministerrådet, har forrang fremfor national lovgivning; dette gælder endog i forhold til vores grundlov.

EF-Kommissionens formand, Jacques Delors gav for et par år siden udtryk for denne overstatslighed ved at sige, at 80 pct. af alle

økonomiske beslutninger — herunder beskatningsmæssige — om få år vil blive truffet i Bruxelles, og ikke i de tolv medlemslandes hovedstæder.

Der er her tale om et forhold, der er af afgørende betydning for organisationerne på arbejdsmarkedet, og dette gælder for såvel arbejdsgiverne som arbejdstagernes organisationer.

Organisationerne har hidtil haft betydelig interesse i at føre drøftelser eller forhandlinger med regeringen, fordi denne har en kompetence. Denne interesse er fortsat til stede, men på lidt længere sigt vil regeringen i stigende grad være nødt til at henvise organisationerne til at tale med EF-myndighederne, fordi kompetencen er blevet overført til Bruxelles.

Heri ligger der en betydelig udfordring, som har været en af de væsentligste årsager til, at Danmarks Lærerforening i 1987 etablerede en permanent repræsentation i Bruxelles. Man ønskede at være konstruktiv til stede på det sted, hvor beslutningerne bliver truffet.

EF og undervisning/uddannelse

Vender vi os herefter til spørgsmålet om undervisning og uddannelse, må vi konstatere, at Rom-Traktaten — EF's grundlov — kun indeholder regler om erhvervskompetencegivende uddannelse. Den almene undervisning, som vi kender den fra grundskolen, gymnasiet og HF, er ikke nævnt.

Dette betyder imidlertid ikke, at EF forholder sig passivt, når talen er om den almene undervisning. EF-Kommissionen har ved flere lejligheder fremsat undervisningspolitiske synspunkter, men EF-Ministerrådet har hidtil sagt nej til at gå ind og træffe bindende beslutninger på området.

Den markedsorienterede pædagogik

De undervisningspolitiske tilkendegivelser, der er kommet fra EF-Kommissionen, synes at tage udgangspunkt i den markedsøkonomiske situation. Man konstaterer, at Europa er sakket agterud i konkurrencen på verdensplan, når talen er om de højteknologiske områder.

Heri har EF-Kommissionen ret. Statistikkerne viser for eksempel, at de tolv EF-lande forbruger ca. 30 pct. af verdensproduktionen på EDB-området. Imidlertid producerer de samme tolv

lande kun ca. 10 pct. af verdensproduktionen på dette område.

Der er her tale om et forhold, der nødvendigvis må ændres. I modsat fald vil der ske en alvorlig forvridning af de økonomiske og handelsmæssige balanceforhold.

Løsningen af disse problemer skal findes inden for to områder: For det første skal man afvikle de mange tekniske specialkrav, der er fastsat af de enkelte europæiske lande med henblik på at beskytte de nationale virksomheder imod konkurrence på hjemmemarkedet. Faktisk har temmelig mange europæiske virksomheder kunnet sove Tornerosesøvn i ly af disse tekniske særkrav.

For det andet skal der skabes en grobund for udviklingen af teknologisk know how på topniveau. Her peger man på undervisnings- og uddannelsesområdet. Man kan her tale om et økonomisk imperativ inden for undervisningspolitikken. Dette skal forstås på den måde, at skolen skal lægge speciel vægt på de værktøjsfag, der er nødvendige for at skabe højteknologisk know how af en så lødig karakter, at Europa kan tage konkurrencen op over for for eksempel Japan og USA.

Denne grundtanke kommer til udtryk på forskellig vis. For eksempel har EF-Kommissionen erklæret, at undervisning på alle niveauer skal bidrage til, at etableringen af Det Indre Marked pr. udgangen af 1992 kan blive en succes.

På forslag fra EF-Kommissionen har EF-Ministerrådet vedtaget et særdeles anerkendelsesværdigt sprogundervisningsprogram, LINGUA, der skal sætte skub i sprogundervisningen inden for de tolv medlemslande. Det er et erklæret formål for LINGUA, at programmet skal forbedre virksomhedernes muligheder for at drage fuld nytte af Det Indre Markeds fordele.

Den dansk/nordiske bredspektrede pædagogik

Det er ikke mit ærinde at tage afstand fra denne markedsøkonomiske undervisningspolitik som sådan. Sagt med en vis portion jysk underdrivelse er det vel næppe til nogen skade, at vore elever senere vil kunne tjene penge på det, som vi har lært dem i skolen.

Det, der kan give anledning til bekymring, er, at nogle falder for fristelsen til at gøre det økonomiske imperativ til den eneste målsætning for undervisningspolitikken. De bærende grundtanker i dansk/nordisk skolesyn er ikke forenelige med, at man reducerer skolen til at være leverandør af et menneskemateriale, der har de

kvalifikationer, som virksomhederne har brug for.

Vi har en værdifuld tradition for, at vi bestræber os på at fokusere på individet og dets muligheder. Vi vil gennem undervisningen skabe grundlag for, at det enkelte individ kan gro og derigennem få grænsepælene for sine menneskelige muligheder flyttet længere ud.

Vi anser det ikke for tilstrækkeligt, at en sprogundervisning skal forsyne virksomhederne med en mere mobil arbejdskraft. Vi mener, at perspektiverne bør være mere vidtrækkende, for eksempel således, at sprogundervisningen skaffer eleven adgang til kulturområder, hvortil adgangsbilletten er kendskab til et specifikt sprog.

På baggrund af det anførte må jeg mene, at det må være en oplagt opgave for os at gå konstruktivt ind i debatten i Bruxelles og forsøge at sætte dansk/nordiske aftryk på den erklærede undervisningspolitik. Vi lever, hvadenten vi har tilhængere eller modstandere af De Europæiske Fællesskaber, trods alt i Grundtvigs fædreland.

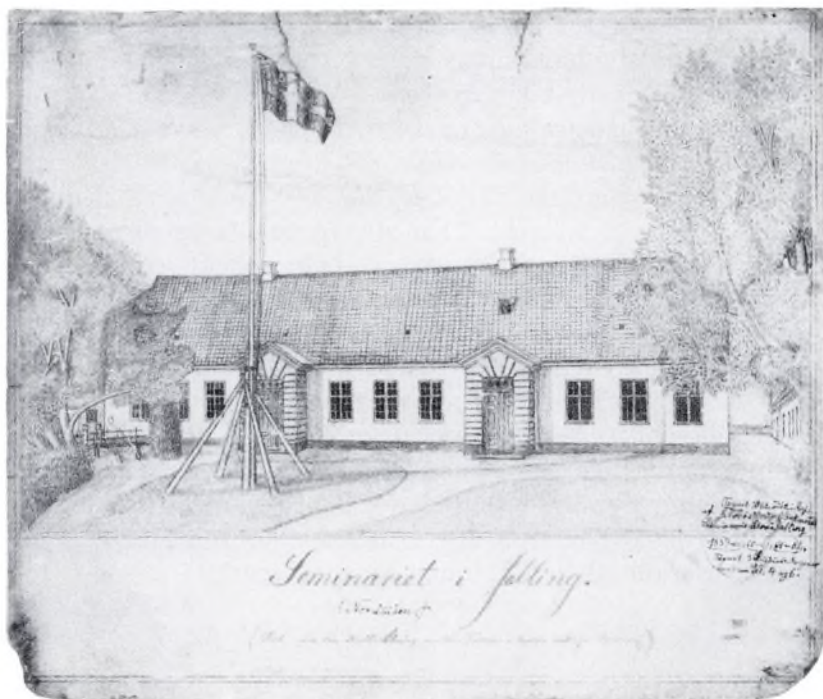
Mulighederne for at arbejde i den angivne retning er absolut til stede. Signalerne fra EF går ud på, at de mange forskellige måder, man har indrettet sig på, er en kulturel rigdom for Europa. Disse forskelle skal ikke fjernes gennem harmonisering.

Endvidere bliver der givet udtryk for, at EF ikke skal gå ind i en centralstyrende rolle på disse områder, men skal fungere understøttende og innoverende i forhold til det, der sker i medlemstaterne.

— Men det kræver altså, at vi er bevidste om vores målsætning, og at vi giver udtryk herfor. Inden det er for sent!

Kristian Pedersen

Den første seminariebygning tegnet af
Jens Andersen Trøstrup (Birkmose). dim. 1862.

Seminariet i jubilæumsåret set fra nord.
Foto: Erling Nygaard

Seminariet 150 år den 30. november

Den 30. november er det 150 år siden, seminariet blev oprettet, og vi ser allerede nu frem til at festligholde dagen med et stort jubilæumsarrangement. Forskellige udvalg og arbejdsgrupper af studerende og lærere gør i dette semester en stor indsats for at skabe de bedste rammer om dagen og give den et festligt indhold.

Til et godt jubilæum trækkes forbindelseslinierne bagud. Det har derfor glædet os meget, at vi allerede nu har mærket stor interesse for festen hos tidligere studerende. Såvel 40 års som 25 års jubilarer deltager i underholdningsprogrammet ved festmiddagen om aftenen. Konferencier bliver Leif Nielsen, som de fleste seminarieelever fra tiden omkring 1960 kender som en forrygende entertainer på de skrå brædder. Han får nok at se til. På programmet er også indslag fra nuværende studerende og lærere. Det lokale orkester »Duerne« vil med vekslende besætning spille under middagen og til dansen. Musikerne er håndplukkede fra hele landet til aftenens anledning af Jes Dueholm, der lover, at mange forskellige typer musik vil fylde Bredagerskolens hal.

Jubilæumsfestlighederne starter i øvrigt udendørs med flaghejsning og orkestermusik. Der er ingen tvivl om, at hele byen vil være flagsmykket, inden gudstjenesten med biskop Olav Lindegaard som prædikant begynder klokken 11.

Til frokosten, som er den mest »officielle« del, får vi bl.a. lejlighed til at synge Inger Christensens nye sang, som hun specielt har skrevet til jubilæet.

Mellem frokosten og middagen er det en god ide at besøge vore udstillinger og arbejdende værksteder, som forskellige fag har arrangeret. Specielt henledes opmærksomheden på en kunstudstilling, der åbner allerede fredag den 29. november. Tidligere studerende og lærere, der før har udstillet, har her mulighed for at præsentere deres kunstværker. Denne udstilling vil være på seminariet indtil 9. december.

Festlighedernes klenodie er seminariets jubilæumsskrifter. Næsten alle læsere af Jelling-Samfundet har bidraget med biografiske oplysninger til den personalhistoriske fortegnelse, således at oversigten over dimittender og lærere gennem de 150 år nu er ført ajour.

Seminariets historie, der bygger på erindringer skrevet af Jellingdimitter, er spændende læsning for os alle. Der har været stor interesse omkring denne bogproduktion. Al forfatter- og redaktørarbejde er gratis og en række enkeltpersoner, institutioner og myndigheder har støttet udgivelserne økonomisk. Det er os en stor glæde, at en så omfattende biografisk og historisk beskrivelse nu er tilgængelig for alle med interesse for livet på seminariet og dansk læreruddannelse i det hele taget.

Vi håber, at mange medlemmer vil købe disse bøger, der grundet de lave omkostninger og økonomiske tilskud sælges for 100 kr. pr. stk. med subskription inden 25. oktober — derefter 140 kr.

Jubilæumsfestlighederne vil forhåbentlig tiltrække mange af Jelling-Samfundets medlemmer. Man kan deltage i det omfang, man har interesse, lyst og energi. Vi håber, at et stort antal af den stigende medlemsskare i Jelling-Samfundet vil sætte hinanden stævne i Jelling på jubilæumsdagen. Tilmeldingslister findes på side 45.

Tilmelding og bogbestilling kan også ske ved telefonisk henvendelse til seminariet.

Vi ses den 30. november.

*På jubilæumsudvalgets vegne
Per Pjenggaard*

Lidt om arbejdet med jubilæumsbøgerne

Allerede ved seminariets jubilæer i 1891 og 1916 blev der udsendt »Personalhistoriske Meddelelser om Jelling Seminariums Lærere og Dimittender«. Begge blev udarbejdet af seminarielærer K.M. Kristjansen. Ved 100 års jubilæet i 1941 blev fortegnelsen ajourført af seminarielærer A.B. Lund og kommunelærer E.V. Holm. Desværre lykkedes det ikke seminarielærer Johs. Villumsen at få realiseret sine planer om en 125 års udgave. Det betød, at der nu ved 150 års jubilæet skulle indsamles oplysninger om 50 årgange.

Sådan troede jeg i hvert fald i min naivitet, da jeg for 3-4 år siden efter opfordring fra Marius Nørregaard sammen med Leif Ingvorsen gik i gang med det, der skulle blive til Jelling Statsseminariums jubilæumsbog. Det gik imidlertid hurtigt op for os, at skulle vi blive færdige til tiden, måtte der en arbejdsdeling til, så den ene tog sig af »skelettet«, og den anden sørgede for, at der kom lidt »kød« på. Samtidig blev besluttet, at det skulle ende med ikke én, men to bøger.

Det blev mig, der fik ansvaret for »skelettet«, og det viste sig hurtigt at være et større og vanskeligere projekt, end jeg havde forestillet mig. Jeg var naturligvis klar over, at der om en række årgange fra tiden før 1941 skulle skaffes supplerende oplysninger, men jeg havde ikke forestillet mig, at man skulle helt tilbage til årgangene o. 1880 for at være sikker på, at alt var med i 1941 udgaven.

Det var naturligvis meget spredt og i nogen grad tilfældigt, hvad der kunne findes af oplysninger om disse tidlige årgange. De mere kendte kunne man finde biografier af i forskellige opslagsværker, og i nogen tilfælde lettede det arbejdet, at de havde boet på egnen. I mange tilfælde blev det også en hjælp, at så mange lærerfamilier generation efter generation trofast søgte til Jelling. Mange oplysninger om disse gamle stammer fra deres børnebørn og oldebørn i de nye årgange.

Først med årgangene fra o. 1930 har jeg følt så småt at have fast grund under fødderne. Fra disse hold har jeg på en eller anden måde været i kontakt med de allerfleste af de endnu levende.

Kontakten med disse gamle lærere har været meget givende. De har sendt mange gode breve — ofte ledsaget af billeder, dokumen-

ter og vandreboøger, og det har været spændende at føre lange telefonsamtaler med dem. En af mine »dårlige samvittigheder« er, at det ikke har været mig muligt at følge det op — endnu da.

Den hjælpsomhed og interesse, jeg har mødt i så rigt mål hos disse vore »ældste«, var ikke ringere hos de senere hold, og der havde jeg den lettelse stort set i alle årgange at have bekendte, som jeg kunne udnytte.

Forudsætningen for at komme i gang med indsamlingen af oplysninger om de ca. 3000 dimittender fra 60-70 årgange var, at vi havde deres adresser. Det lykkedes i næsten alle årgange at finde en eller flere, der vidste så god besked med deres kammeraters færden, at de var i stand til at præstere en næsten fuldstændig adresseliste og at give mange gode kommentarer oveni. Disse repræsentanter for klasserne er vi stor tak skyldig. Uden dem var der ikke blevet nogen bog. Virkelige problemer opstod der egentlig først, da vi kom til 60'erne og 70'erne. Dels var disse årgange meget store, dels var klassebegrebet i nogen grad opløst. Man ved faktisk ikke ret meget om hinanden. Alligevel er det ved energiske klasserepræsentanters hjælp i mange tilfælde lykkedes at finde de fleste, men det vil — ikke mindst for disse årganges vedkommende — i bogen afsløres, at vore oplysninger er få. Det falder uheldigvis sammen med, at seminariets oplysninger om de lærerstuderende i denne periode er beskedne. End ikke forældrenes navn og adresse er registreret.

I skrivende stund er fortegnelsen over dimittenderne gjort færdig og afleveret til bogtrykkeren. Tilbage står en del af arbejdet med lærerfortegnelsen, som Leo Ulsøe har lovet at være behjælpelig med. At seminariets bibliotek har dannet ramme om arbejdet har haft den lykkelige følge, at vi altid har haft bibliotekar Ellen Bohlbro ved hånden som kyndig og villig konsulent.

Endelig fortjener at nævnes, at projektets to sekretærer, Kirsten Rau og Lillian Andersen, foruden at have hjulpet på mange andre måder, har EDB-behandlet materialet, så det uden videre kan overtages af bogtrykkeren.

Michael Christensen

Som Michael Christensen har nævnt, blev det hurtigt klart, at det var mest praktisk, at en af os alene stod for redaktionen af dimittentfortegnelsen, og derved opstod tanken om at udgive et supplement til den. Den er ganske vist en kolossal præstation, der i sig selv

ville være nok til at fejre jubilæet med. Men det er naturligvis først og fremmest et opslagsværk.

Mest oplagt ville det være at benytte lejligheden til at få udgivet den samlede skildring af Jelling Statsseminariums historie, som vi aldrig har fået, en bog, der grundigt udnyttede alt materialet. Det blev gjort for nylig på Silkeborg Seminarium, da det i 1986 havde 100 års jubilæum, med en sværvægter på 350 store sider. Men tidligere rektor Sigurd Skyum har også haft 8 år af hans otium til rådighed til at udarbejde den!

Noget tilsvarende var udelukket her, men mindre kunne naturligvis også gøre det. I denne situation opstod den idé, at man kunne bygge en bog på de erindringer, der i tidens løb er skrevet af tidligere dimittender om deres seminarierid. Det har altid imponeret mig, hvor mange der faktisk har følt trang til at fortælle herom, men disse beretninger gemmer sig i gamle numre af Jelling-Samfundets årsskrift og mange andre steder, hvor kun få nu ser dem, og det ville være synd, hvis de gik helt i glemmebogen. Derfor har jeg forsøgt at sætte større og mindre uddrag af dem sammen i en historisk ramme. Det betød, at der måtte skæres kraftigt i dem, men alligevel tegner det til at blive en bog på et par hundrede sider.

Det er noget af et eksperiment med en så speciel form for seminariehistorie, og det er klart, at jeg har haft faglige betænkeligheder ved at sætte en sådan mosaik sammen. Svaghederne er åbenbare, men det er der gjort nærmere rede for i bogen. Derfor skal den heller ikke kaldes en seminariehistorie, men får sandsynligvis titlen »Som de huskede det«.

Vi har under udarbejdelsen haft megen nytte af et lille udvalg, bestående af rektor samt Leo Ulsøe, Per Pjenggaard, Ellen Bohlbro og en af de to sekretærer. Her har vi jævnligt drøftet de mange problemer, og man har også fundet udveje for finansieringen.

Det har været et spændende arbejde at have med at gøre, og det har ligesom for Michael Christensen givet anledning til kontakt med mange tidligere dimittender, omend ikke nær i samme antal. Sagen er, at de nævnte erindringer stort set standser med krigens tid, så for de sidste årtiers vedkommende har de måttet suppleres med beretninger fra dimittender, der på opfordring har været villige til at skrive om disse år, hvad vi er dem taknemlige for. Også mange billeder har vi fået stillet til rådighed.

Arbejdet har tillige betydet en stadig kontakt med seminariet og gamle kolleger, først og fremmest med det nævnte udvalg, men også

med andre, og det har i høj grad været en tilfredsstillelse for mig således at kunne bevare kontakten med min gamle arbejdsplads.

Og så bliver det spændende at se, om eksperimentet lykkes!

Leif Ingvorsen

Foreløbigt program for jubilæumsdagen den 30. november 1991

- Kl. 10.30-11.00 Flaghejsning.
Musikkorpset fra Slesvigske Fodregiment spiller
- Kl. 11.00 Gudstjeneste i Jelling Kirke ved biskop Olav
Lindegaard
- Kl. 12.30 Frokost leveret fra hotel Pejsegaarden.
Fisk
Steg, skinke, salat, kartoffelsalat
Oste
- Fællessang skrevet til jubilæet af forfatter Inger
Christensen.
- Musiske indslag — børn, studerende og lærere.
- Kl. 16.00 Udstillinger og arbejdende værksteder arrangeret
af studerende og lærere fra nogle af seminariets
fag.
- Kl. 19.00 Middag.
Stort »ta' selv bord« i samarbejde mellem hotel
Pejsegaarden og seminariet.
- Underholdning.
Konferencier: Leif Nielsen.
Indslag fra 40 og 25 års jubilarer samt fra stude-
rende og lærere.
- Dans.
Musik: »Duerne« med vekslende besætning spil-
ler dansemusik for alle aldre.

Ny læreruddannelseslov

Den 31. maj 1991 vedtog Folketinget en ny læreruddannelseslov, der blev offentliggjort som lov 410 af 6. juni 1991.

Loven havde været under forberedelse i 4 år, idet undervisningsministeren allerede i 1987 nedsatte Læreruddannelsesudvalget (LU 87) med højskoleforstander Hans Henningsen, Askov, som formand.

Kommissoriet til LU 87 bar præg af ministerens optagethed af uddannelsers kvalitet. Udvalgets opgave var »...at stille forslag, som kan sikre eleverne i danske skoler den bedst mulige undervisning gennem højnelse af kvaliteten i lærernes faglige, pædagogiske og erfaringsmæssige forudsætninger«.

Kvalitetshøjnelsen måtte dog ikke koste noget. Af kommissoriet fremgik tydeligt, at udvalget kunne »...fremsætte forslag til ændring af læreruddannelsen inden for uændrede ressourcerammer«.

Den stillede opgave var ikke ganske let at løse. For det første fordi kvalitetsbegrebet var meget diffust, og for det andet fordi der ikke var øgede økonomiske midler til en gennemgribende fornyelse.

Udvalget gennemførte en undersøgelse af de 10 første årgange lærere uddannet efter 1966-loven. Resultatet blev beskrevet i Bo Jacobsens rapport »Fungerer Læreruddannelsen ?« i 1989. Lærerne beskrev selv de vigtigste lærer kvalifikationer - kvaliteter - som menneskelighed, pædagogisk kompetance og faglig dygtighed i den nævnte rækkefølge.

LU 87 afgav sin betænkning i juni 1990. På dette tidspunkt var kvalitetsbegrebet stadig mangfoldigt og uklart beskrevet. Striden spidse sig til omkring to forskellige holdninger til læreruddannelsen.

Nogle ønskede at tage udgangspunkt i lærernes faglige kunnen, andre i en beskrivelse af selve lærerfunktionen.

Diskussionen om kvalitet i læreruddannelsen viser med al tydelighed, at det er uhensigtsmæssigt at forsøge at give kvalitetsbegrebet en operationel definition, som skulle være målbar. »Den gode lærer« er dog altid en diskussion værd, og man kan uden tvivl komme langt i en uhildet samtale om denne sag.

Ministeriet iværksatte i øvrigt selv et kvalitetsudviklingsprojekt på 15 forskellige seminarier i 1989-90. Oplægget var enormt bredt, og de fleste seminarier fik lejlighed til at lave et pædagogisk udviklingsarbejde inden for et nærmere afgrænset emneområde.

Jelling Statsseminarium deltog med projektet »Den interne kommunikation og de interne beslutningsprocesser«.

Rapporten om landprojektet udkom i sommer, efter at den nye læreruddannelseslov var blevet vedtaget. Den kunne derfor ikke indgå i debatten forud for vedtagelsen. Rapporten »Intern kvalitetsudvikling i læreruddannelsen« rummer dog heller ikke synderlige revolutionerende synspunkter på kvalitetsbegrebet:

»... Nogle aspekter af fænomenet kvalitet kan måles og vejes. Andre er så komplekse størrelser, så de kræver en anden forståelsesramme«. Det essentielle om kvalitet er indeholdt i rapportens afsluttende bemærkninger: »Kvaliteten i læreruddannelsen skal være til løbende vurdering i og med, at lærere og studerende samt andre legitime interessenter er *indstillet* på en aldrig afsluttet åben debat om formål, mål, indhold og metoder *og* samspillet mellem disse størrelser«.

På den politiske arena lykkedes det at skabe flertal for det nye læreruddannelseslovforslag, og visse dele af loven er trådt i kraft allerede pr. 1. august. Det gælder f.eks. for seminariets styrelse, hvor der nu som noget nyt for Jelling seminarium skal være en bestyrelse. Rektor bliver i sin ledelse ansvarlig over for bestyrelsen, som har den overordnede ledelse. Ministeren har dog »fat i den lange ende«: Hvis bestyrelsen ikke følger påbud fra ministeren, kan han afskedige den og forlange en ny bestyrelse dannet, eller han kan vælge den knap så drastiske løsning at suspendere bestyrelsens kompetance på alle områder eller dele deraf og lade udpegede personer overtage den overordnede ledelse i en periode!

De eksisterende regler om råd og udvalg ved seminarierne er opbevarede. I stedet er der i loven anført oprettelsen af to råd, der repræsenterer henholdsvis medarbejdere og de studerende. Med de to råds tilslutning kan bestyrelsen beslutte, at rådene tilsammen skal udgøre et fælles råd. Ved siden af disse rådgivende organer bibeholdes samarbejdsudvalget som hidtil.

Jelling seminarium har efter den gamle lov et dynamisk, demokratisk liv med utallige forskellige udvalg. Denne værdifulde del af institutionens liv kan fortsætte. Det er i den nye lovs ånd, at vi selv udvikler de nødvendige rådgivende organer i et fornuftigt samarbejde.

Der skal ikke længere knyttes en fast øvelsesskole til seminariet. Efter loven har enhver offentlig og privat skole pligt til at stille sig til rådighed for gennemførelsen af praktikken, mod at skolerne godtgøres de udgifter, der er forbundne med praktikken.

Bredagerskolen i Jelling vil med sin erfarne, velkvalificerede øvelses-

skolestab og sin nære placering til seminariet dog også fremover stadig være en skole med megen praktik og med mange øvrige samarbejdsrelationer til seminariet.

Seminariets opgave som efter- og videreuddannelsessted for lærere er nu fastlagt i læreruddannelsesloven.

Jelling seminarium har i nogle år løst efteruddannelsesopgaver for forskellige lærergrupper, og det er glædeligt, at aktiviteten er kommet i de rette lovgivningsmæssige rammer.

Ændringer af uddannelsens formål og indhold sker først fra august 1992, så studerende der mødte i august undervises efter 1966-loven. Det nye formål giver læreruddannelsen et bredere sigte end tidligere, samtidig med at det har fastholdt særkendet ved uddannelsen i form af kravet om udvikling af de studerendes personlighed og evner for lærervirksomhed gennem samspillet mellem fag, pædagogik og praktik.

Uddannelsen er delt op i en 1. og 2. del hver af to års varighed. I det pædagogiske fagområde er undervisningslære forsvundet, og pædagogik, psykologi og praktik er alene om at repræsentere fagområdet i dette forløb. 1. del omfatter desuden fagene dansk, skrivning, retorik, matematik, kristendomskundskab og som en nyskabelse fagområderne naturfag og historie/samfundsfag.

I det praktik-musiske område vælges mellem to af tre fag: musik, idræt og det nye billed- og brugskunst. Det praktisk-musiske fagområde skal endvidere sikre, at alle studerende undervises i drama.

Som noget nyt tilbydes suppleringer til studerende, som ikke har de fornødne forudsætninger for at begynde undervisningen på liniefagenes startniveau.

På 2. del repræsenteres det pædagogiske fagområde af praktik, pædagogisk speciale og et nyt fag almen didaktik. Desuden er liniefagsundervisningen henlagt til denne del af studiet.

Alle obligatoriske kurser på nær retorik er blevet afskaffet. Det er hensigten at overføre deres indhold til relevante fag.

Forhåbentligt føres med tiden timeressourcerne også over. Erfaringerne fra en tidligere overføring af en række kurser til de pædagogiske specialer viser, at når ressourcerne ikke føres med, sygner kursusindholdet i de fleste tilfælde hen. Der *skal* dog stadig tilbydes voksenpædagogisk kursus og der *kan* også tilbydes andre former for kursus efter seminariets egne bestemmelser.

I forlængelse af loven stiler ministeriet imod at udsende en bekendtgørelse ved slutningen af året. Bekendtgørelsen vil fastlægge

nogle nærmere detaljerede bestemmelser for læreruddannelsen. Først på dette tidspunkt vil f.eks. fagenes mål og hele evalueringssystemet være kendt.

Det vil være rimeligst at afvente bekendtgørelsens fremkomst, inden der foretages en vurdering af lovkompleksets muligheder for at virke som afsæt for at »kvalitetsforbedre« uddannelsen, men det økonomiske aspekt må også vurderes. De økonomiske nedskæringer på seminarieområdet, som stadig er centralt bestemte, har bragt lærerressourcerne ned til minimumsgrænserne for opfyldelsen af den eksisterende lovs undervisningstimal.

Det har givet anledning til færre personlige kontakter mellem studerende og lærere i undervisningen, og en uhensigtsmæssig stor del af stoffet må tilegnes af studerende alene. Ved 91 lovens initiering bør der igen bringes balance mellem uddannelsens mål og økonomi.

Der skal dog ikke herske tvivl om, at der allerede nu er taget hul på de nye tider. Det indledende arbejde om den nye styrelsesstruktur er sat i gang, og lærerne har på seminariets interne kursus i midten af september på Rødding Højskole drøftet en række nye udviklingsmuligheder for læreruddannelsen på Jelling seminarium i 90-erne. En ny lov er altid en udfordring - den er taget op i Jelling.

Per Pjenggaard

Lærerafdelingens dagbog

1990 - 91

Hver tirsdag kl. 10.15-11.45 fællestimer med »opsang« og forskellige arrangementer. Hveranden fredag efter undervisningens ophør arrangerer en klasse eller et liniehold fredagscafé med forskellige former for underholdning og samvær.

13. aug. II og III årgang møder. — Opsang, hvor Marius Nørregaard byder velkommen til de nye lærere og til Pjenggaard, der er vendt hjem efter et års orlov, samt til de studerende. Marius Nørregaard orienterer om, hvad der er sket på seminariet i ferieperioden.
18. aug. 40 års jubilarer besøger seminariet. Lærerne med ægtefæller og børn er på udflugt til Silkeborg og Himmelbjerget.
20. aug. IV årgang og de nye studerende i I årgang møder. Marius Nørregaard byder velkommen. Tutorerne underholder. De nye studerende samles i klasserne og bliver vist rundt på seminariet. — De sidste 3 dage er I årgang på introkursus i hver sin hytte.
27. aug. II årgang har kontaktdag til at besøge skolerne, hvor de skal i praktik.
31. aug. De studerendes råd holder generalforsamling og vælger deres repræsentanter til råd og udvalg.
1. sept. Intro-fest på seminariet.
6. sept. II årgang har deres anden kontaktdag.
7. sept. 45 års jubilarer besøger seminariet. Der afholdes faglig-pædagogisk dag for hele seminariet med emnet: Kvalitetsudvikling.
11. sept. Seminariets Idrætsforening har dagen til idrætsarrangement.
- 17.-28. sept. Studiepraktik for I₁ og II₂.
18. sept. »Fortælletime« ved Bodil Budde, Vandel Ungdomsskole. Fortællingen i undervisningen.
19. sept. Aftenarrangement. »Chorago« spiller soul-funk.
- 24.-28. sept. III årgang lejrskole.
- 24.9.-12.10. Periodepraktik for II årgang.

- 1.-12. okt. Studieuger for III og IV årgang.
Studiepraktik for I₃ og I₄.
- 5.-7. okt. LL holder uddannelseskonference.
1. nov. Koncert med »Jazzisters« — arrangeret af kulturudvalget.
17. nov. Novemberfest med spising, revy og dans.
20. nov. »Det musiske menneske« ved læge Keld Fredens.
22. nov. Lærere og studerende samlet i auditoriet, hvor Marius Nørregaard holder mindetale for Jørgen Sindberg, der døde den 21. nov.
25. nov. Seminariets 149 års-dag fejres.
Gudstjeneste ved domprovst Søren Lodberg Hvas, Haderslev. — Kaffebord, kunstudstilling.
Foredrag ved John Engelbrecht: »Det sande, det sunde, det sjove«. — Martin Strange spiller.
4. dec. »Højskolesangen« med forfatteren Ulla Dahlerup.
5. dec. Valgmøde i anledning af folketingsvalget. Kandidater fra de opstillede partier har en kort indledning og besvarer derefter spørgsmål fra salen.
- 10.-14. dec. Fagdidaktisk uge for III årgang.
11. dec. Julefællestime arrangeret af lærerne.
12. dec. Idrætsliniehold fra II og IV årgang arrangerer aktivitetsdag for 250 børn fra skoler i Vejle amt.
- 3.-25. jan. Eksamensperiode.
- 7.-22. jan. II₁ og II₂ studiepraktik.
- 23.1.-8.2. II₃ og II₄ studiepraktik.
- 7.1.-8.2. III årgang periodepraktik.
- 14.1.-8.2. I årgang periodepraktik.
18. feb. Forårsemestret begynder for alle.
22. feb. Socialpædagogisk afdeling arrangerer fastelavnsfest.
- 26.-27. feb. JSI arrangerer sportsdage og sportsfest.
1. marts Marius Nørregaard har 40 års jubilæum i statens tjeneste. Lærerrådsformand N.J. Christensen taler og overrækker diplom og blomster til Marius Nørregaard. Formanden for DSR Dorte S. Andersen overrækker gave fra de studerende. — Anni Thomsen overrækker gave fra TAP-personale.
4. marts Liniefagsorientering fra I årgang.
5. marts I fællestimen opfører elever fra Vejle Friskole »Musical«, som de selv har skrevet.

9. april I fællestimen taler Ulla Dahlerup om: Det sjælelige
supermarked i 90'erne.
14. maj Cabaret: Mellem to stole. — Ulrik Cold — Jarl For-
smark — Lotte Toftemark. Om aftenen forårskoncert
med kor, solister og sammenspilsgrupper.
27. maj Sidste undervisningsdag.
3. juni Eksamen begynder.
7. juni Besøg af 30 års jubilarer.
15. juni Besøg af 40 års jubilarer.
20. juni Besøg af 50 års jubilarer.
29. juni Dimittendfest — fotografering — kaffebord.
Dimittendtale af Marius Nørregaard — N.J. Chri-
stensen taler som lærerrådsformand. Linieholdet i
musik underholder med dele af deres eksamensopga-
ve. — Om aftenen spisning og fest på seminarieret.

Poul Bødker

Dimittender juni 1991

Carsten Vincent Ancker
Brita Leth Andersen
Mette Andersen
Aase Andersen
Bjarne Baggersgaard
Lars Svane Ballegaard
Rita Ballegaard
Anne Marie Buhl
Elisabeth Bjerggård Christensen
Mette Denert
Jesper Boie Koch Eskildsen
Hanne Fruerlund
Hanne Frøslev
Helene Nørgaard Gosvig
Connie Hadberg
Marie Louise Hansen
Anne Fedder Henriksen
Ellen Hermansen
Marie-Louise V. Holm
Benny Husted
Anna Ildvedsen
Søren Daugaard Jessien
Susanne Jørgensen
Vibeke Talke Kindt
Søren Krogh
Lotte Marianne Larsen
Anne Dorte Lauritsen
Inge-Mette Laursen
Marianne Lindbjerg

Steffen Mader
Ulla Mark
Solveig Schultz Mortensen
Britta Munk
Flemming Thybo Møller
Henrik Nielsen
Lene Nielsen
Lisbeth Elkjær Nielsen
Søren Heine Nielsen
Anette Lindkvist Nowak
Helle Olsen
Anne-Marie Petersen
Tina Pedersen
Jan Rasmussen
Kurt Rauff
Thomas Ryhave
Hanne Birgitte Simonsen
Torsten Skovmand
Karin Dixen Skaarup
Jesper Sørensen
Niels Martin H. Sørensen
Torben Thomsen
Ole Thøgersen
Anne Tingager
Helle Tirsgaard
Merete Villesen
Lotte Pernille Ørjan
Susanne Jepsen Terkelsen

Dimittender januar 1991

Anette Søgaard Jespersen
Kirsten Jonsen
Ayoe Nybo Madsen
Bente Marie S. Madsen

Anne-Marie Helene Møller
Tove Nielsen
Liselotte Wahlun Pedersen
Anette Prüsse

Dimittender august 1991

Susanne Klausholm Christensen

Dimissionstale

Kære dimittender!

Tillykke med jeres nu overståede eksamen, men allermest tillykke med jeres uddannelse. For mig at se er eksamen blot en tærskel, I skal over, hvorimod uddannelsen til socialpædagog er noget I har, noget I er blevet.

I startede for tre år siden som en udvalgt og særdeles velkvalificeret flok. Nu er I 44 særdeles velkvalificerede socialpædagoger.

I har favnet bredt på jeres vej mod det endelige mål. Jeg kan som eksempler nævne: »socialpædagogikken i det »store indre EF-marked« og »det naturbevarende ved bl.a. forsøg på at importere storke fra Polen«.

Forleden aften var jeg ude at løbe min sædvanlige tur, men på grund af vejret løb jeg den i modsat retning, og det at gøre noget anderledes end man plejer, kan i sig selv ofte åbne nye muligheder, og i dette tilfælde betød det, at jeg pludselig fik nogle helt andre oplevelser, end jeg plejer. Normalt ser man nogenlunde de samme fugle og dyr, fordi det også tidsmæssigt er det samme. Men i onsdags var min største oplevelse mødet med et rådyr og dets lam. Jeg oplevede, hvordan moderen forsøgte at lave afledningsmanøvrer for at få mig væk fra stedet. Jeg gemte mig i et hegn og kort efter så jeg, moderen komme tilbage til lammet.

Da jeg sad og funderede over, hvad jeg skulle sige til jer i dag, kom jeg til at tænke på denne episode. I har ofte været som rådyret. I har ofte forsøgt at lave afledningsmanøvrer, men er stadig vendt tilbage til det væsentlige, jeres lam, den socialpædagogiske uddannelse. I har prøvet mange ting af, men har forstået at vende tilbage til det væsentlige.

I skal nu ud at *arbejde* som pædagoger. Jeg er dog lidt ked af at bruge ordet arbejde. Jeg vil nok hellere sige »være pædagog« eller måske et nyt udtryk »coach«. Det er jo et udtryk, man har brugt indenfor sportens verden i mange år, og det har været et idrætspsykologisk begreb, som man har været meget bevidst om. Så kan man spørge, hvad står ordet coach for, og hvilken forbindelse kan det have til socialpædagogik? En god coach *kan*:

1. Være med til at sætte udfordrende mål.
2. Støtte og give energi.
3. Få én til at yde sit bedste.

En god coach går, i idrætssprog, efter sejren — ikke gevinsten.

Der findes vindere på alle niveauer. De mennesker, I mest skal »coache« er ikke dem, man i traditionel forstand, oplever som vindere, måske snarere som tabere eller i hvert fald som de svage. Jeg tror dog, at I vil være i stand til at »coache« disse mennesker i en sådan grad, at de sammen med *jeres* drivkraft, deres *egne* personlige mål, *deres* eget og *jeres* engagement vil blive vindere, hver på deres niveau.

Jeg vil dog lige tillade mig at citere Søren Kierkegård, som i 1859 skrev om at hjælpe: »At man, når det i sandhed skal lykkes en at føre et menneske til et bestemt sted, først og fremmest må passe på at finde ham der, hvor han er og begynde der. Dette er hemmeligheden i al hjælpekunst. Enhver, der ikke kan det, han er selv i indbildning, når han mener at kunne hjælpe en anden«.

Med disse kloge ord vil jeg endnu engang sige tillykke med jeres uddannelse. Jeg tror, jeg har hele lærerkollegiet og øvrige personale bag mig, når jeg udtrykker en tak for de tre år, der er gået. Det har ikke altid gået stille af, og der vil selvfølgelig opstå et vakuum, men som vi har oplevet det tidligere, kommer der heldigvis en ny flok velkvalificerede studerende, som efterhånden vil udligne dette vakuum, men det bliver aldrig som med jer.

Tillykke med dagen.

Erik Søndergaard

Den nye uddannelse/ pædagoguddannelsen

Som det måske er bekendt, er den nye lov om uddannelse af pædagoger vedtaget i Folketinget med bestemmelse om at træde i kraft fra august 1992. Der har været nedsat et bredt udvalg, ledet af Eva Caspersen, som efter et års arbejde er fremkommet med en betænkning. Et enigt udvalg indstillede resultatet. Et enstemmigt folketing vedtog derefter den 27.5.91 at gøre betænkningen til lov.

Formålet med at samle de tre hidtidige pædagoguddannelser til en er, at sikre kvaliteten og samtidig at give en større mobilitet indenfor arbejdsområderne.

Pædagoguddannelsen kommer herefter til at vare 3 1/2 år, hvoraf 2 1/4 år vil foregå på seminariet, og 1 1/4 år vil være praktik.

For at bevare kvaliteten i teoridelen har man fastholdt de højeste timetal fra de tre uddannelser til de enkelte fag. Man har herefter foreslået at samle fagene i tre faggrupper:

Pædagogisk-psykologiske fag, social- og sundhedsfag og aktivitets- og kulturfag. Som noget nyt i forhold til soc.pæd. uddannelsen kan nævnes, at nye fag som: kommunikation, organisation og ledelse er kommet til.

Den praktiske del af uddannelsen er nok den del, som har undergået den største forandring. Praktikken vil i den nye uddannelse bestå af 3 mdr.'s øvelsespraktik og 2 gange 6 mdr.'s lønnet praktik. I øvelsespraktikken vil man fortsat have en praktiklærer, men i den lønnede del indgår man på lige fod med andre ansatte og vil fremover være med i normeringen, dog med et mindre timetal.

Praktikplaceringen vil overgå et særligt udvalg nedsat af kommunalbestyrelserne i amtsråds kredsen, amtsrådet og pædagogernes organisationer.

Vi på seminariet ser frem til den nye uddannelse med spænding. Vi er indstillet på, at det vil give noget ekstra arbejde, men samtidig er vi opfyldt af den pionerånd, der gør, at vi tror på, at den nye uddannelse bliver lige så god som den gamle soc.pæd. uddannelse, måske endda lidt bedre.

Erik Søndergaard

Årsmøde 1992/ lille jubilæum

I sommeren 82 startede en ny uddannelse på Jelling Statsseminarium. I den anledning og fordi vi meget gerne vil holde kontakt med gamle studerende, har vi planer om at lave et jubilæumsarrangement i starten af september 1992. Vi vil selvfølgelig annoncere og skrive til så mange, som vi har adresse på, men det sidste er et problem for os, fordi vi mangler aktuelle adresser.

Hvis nogle, som læser dette, vil være behjælpelige med adresser, vil vi være meget taknemmelige.

*Med venlig hilsen
Erik Søndergaard
afdelingsleder*

Socialpædagogisk afdelings dagbog 1990/91

I fast ugeplan:

Hver tirsdag kl. 11.15-12.05: Fællesmøde for alle indeværende studerende og lærere.

Onsdage kl. 13.45-16.00: Mødetimer til lærerrådsmøder og seminarier og møder i faste råd og udvalg i øvrigt.

Skemastruktur: der arbejdes i moduler á 3 lektioner, dvs. normalt med 2 fag/emneområder pr. dag.

Hver anden fredag: Fredagscafé med musik, teater, digte m.m.

1. aug.: Afdelingsleder Søren K. Lauridsen går af på orlov. Erik Søndergaard konstitueres til afdelingsleder.
29. aug.: 2. årgang starter undervisningen i det nye studieår. Første efterårsprojekt forberedes.
30. aug.: 3. årgang starter med 2 dages praktikforberedelse og derefter 3 måneders afsluttende praktik.
31. aug.: Pedel Jeppe Jepsen går på pension.
3. sept.: Den nye 1. årgang, bestående af 54 studerende, starter. Der er velkomst i salen og derefter intro-uge, arrangeret af et udvalg fra 2. årgang.
5. sept.: Hyttetur. »Ryst-sammen« arrangement for 1. årgang.
10. sept.: 1. og 2. årgang starter på normal skemaundervisning.
19. sept.: Aftenarrangement: »Chorago«, soul og funk musik.
26. sept.: Fællesarrangement, hvor Lotte Bjørn Heede fra Praktiklærerforeningen fortæller om barnet i lyset af Rudolf Steiner-pædagogikken.
- Oktober: Kunststudstilling: Nyerhvervelser II.
22. okt.: Praktikoplæg for 2. årgang.
23. okt.: Projektstart for 2. årgang. Generalforsamling i Praktiklærerforeningen.
24. okt.: Der afholdes praktiklærerkursus for personale fra vore praktikinstitutioner.
Fællesarrangement med Ole Pedersen om fortælling.

27. okt.: Lørdagsarrangement. »Sammenspilsdag« med Jacob Kiærboe i samarbejde med MUSA.
29. okt.: Kontaktdag for 1. og 2. årgang, hvor repræsentanter fra forskellige institutioner kommer og fortæller om deres arbejdsområde.
29. og 30. okt.: Indkald for 3. årgang. Drøftelse af tilvalg og specialer for den kommende periode.
1. nov.: Aftenarrangement: »Jazzsisters« — 4 piger spiller jazz.
20. nov.: Socialpædagogstuderende og lærerstuderende samles til »fælles-fælles-arrangement« (FF). Foredrag om »Det musiske menneske« v. læge Keld Fredens. De fem kompetencer.
28. nov.: Fællesarrangement med Johan Borghäll om bevægelses-kommunikation.
- December: Kunstudstilling: René T. Nielsen.
1. dec.: Praktiksifte. 3. årgang vender hjem til praktik-efterbehandling og 2. årgang starter på praktik.
4. dec.: FF-arrangement. Sang fra Højskolesangbogen med forfatteren Ulla Dahlerup.
10. dec.: 3. årgang starter på specialerne, som løber over 6 uger.
21. dec.: Juleferie.
24. og 25. jan.: Indkald for 2. årgang. Drøftelse af bl.a. studierejser og planlægning af næste studieforb. løb.
30. jan.: Åbent hus arrangement for kommende ansøgere og andre interesserede. Vi havde ca. 150 til orientering.
- Februar: Udstilling: Malerier af Lone Baunsgård Pedersen.
1. feb.: Specialer afleveres kl. 12.00
4. feb.: Temauge for 1. og 3. årgang.
18. feb.: 1. årgang gør klar til praktik. Evaluering af hidtidig undervisning samt praktikforberedelse. Samtidig er der specialefremlæggelse på 3. årgang.
24. feb.: »Bag facaden« — Damhavens Skole, 10. klasse, opfører debatteater.
25. feb.: Kursusuge på 3. årgang. Repræsentation fra traditionel institution, alternativ institution, alm. bruger, læge- og politisk side omkring emnet psykiatri.

1. mar.: 1. årgang starter praktikforberedelserne.
Praktikskifte. 1. årgang går i praktik, mens 2. årgang kommer hjem til praktikefterbehandling og studieplanlægning.
2. mar.: Årsmøde, hvor tidligere studerende samles på seminarieret. Taler af Per Holm, studielektor og kultursociolog, og Søren K. Lauridsen, rektor ved Jysk Børnehaveseminarium.
8. mar.: Studierejser for 2. årgang til henholdsvis Holland og Italien.
19. mar.: Aftenarrangement. Jørgen Zacho Kvartet.
2. apr.: 2. årgang starter på projektforsøg.
18. apr.: Aftenarrangement. 1 × Peter.
24. apr.: Aftenarrangement med studerende fra Århus Socialpædagogiske Seminarium om et daghøjskoleprojekt med psykisk handicappede.
27. maj.: Sidste skoledag for 3. årgang.
29. maj.: 2. årgang opfører stykket »Jens Langkniv« i forbindelse med projekt.
31. maj.: Skriftlig eksamen for 3. årgang i pædagogik, psykologi og socialpædagogik for begge hold.
21. juni.: Start på synopsiseksamen for 3. årgang i socialfag.
24. juni.: Indkald og afslutning for 1. årgang.
28. juni.: Dimissionsfest for 3. årgang. Taler af rektor Marius Nørregaard og afdelingsleder Erik Søndergaard.
Middag, revy opført af 2. årgang og derefter dans.

Erik Søndergaard

Socialpædagogisk afdeling 88A

Agersnap, Birgit Ruban
Andersen, Lene
Bank, Anders
Bolther, Sanne Dalgas
Christiansen, Flemming
Gerhauge, Flemming
Hylleberg, Birthe Grosen
Jacobsen, Karen Irene
Jensen, Annie Margit
Lauridsen, Birgit
Marker, Gitte
Munk, Karin
Møller, Ellen Margrethe
Møller, Lis Ringive
Nielsen, Hanne Christine
Ovesen, Kirsten Margrethe
Peschardt, Bente
Rahbek, Solveig
Slot, Else Tegllund
Stoustrup, Connie
Strunge, Inger Vibeke
Sørensen, Anni B.D.
Thomsen, Jette Haaland

Antal studerende: 23

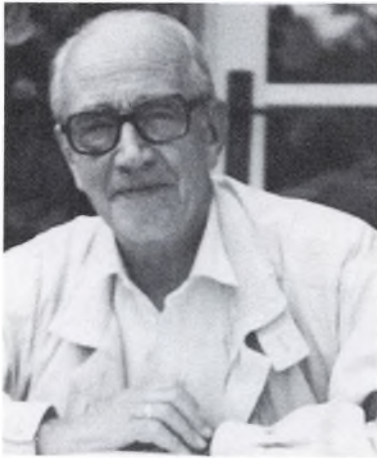

Socialpædagogisk afdeling 88B

Alrø, Johnny
Bjerg, Linda
Christensen, Dorte
Hansen, Iver
Hansen, Jytte
Hjerresen, Elsebeth
Iversen, Hans
Jespersen, Rosa Marie
Jungløv, Jesper
Jørgensen, Mariane
Larsen, Tine Mette
Lyngsø, Anny
Neumann, Hanne
Nikolajsen, Kirsten
Nilsson, Marianne
Norlyk, Aase
Pedersen, Lone
Skovbjerg, Tove
Svendsen, Gitte
Sørensen, Gunvor
Wissing, Poul

Antal studerende: 21

Poul Skjoldborg Kristensen

Den 6. december 1990 døde Poul Skjoldborg Kristensen. Han tog teologisk eksamen i 1945 ved Københavns Universitet og efter at have virket som præst i Næstved og Østofte, blev han ansat på Jelling Statsseminarium i 1954, hvor han underviste i kristendoms-kundskab/religion og tysk. Her tilbragte han godt 35 år, til han gik af i 1989.

Skjoldborg var anset blandt kolleger på grund af sin faglige dygtighed og levende interesse for de fag, han beskæftigede sig med. En interesse der også bidrog til åbenhed over for nye synsvinkler på fagene, uden at han dog gav køb på det, han anså for væsentligt. Det var ligeledes på baggrund af sit faglige engagement, han i øvrigt gjorde sine synspunkter gældende i seminariets daglige liv, på lærermøder og i andre sammenhænge.

Skjoldborgs lune, der ved festlige lejligheder kunne fortættes til små indlæg præget af vid og humor, var også et væsentligt bidrag til det gode kollegiale miljø på stedet.

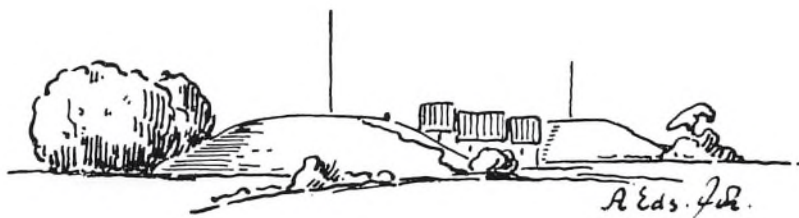
Disse to egenskaber, hans faglige engagement og hans lune, har man også nydt godt af i de faglige foreninger, hvor Skjoldborg var en aktiv deltager.

En egenskab, man som nytilkommen på seminariet og nybegynder i de samme fag, som Skjoldborg havde, stiftede bekendtskab

med, var hans fintfølelse og hjælpsomhed. Han var altid parat med hjælp, hvis man havde behov for det. Men netop kun hvis man havde ydret ønske om det, da han også havde blik for, at tingene kan gøres på forskellige måder.

Hans interesse for seminariet ophørte ikke, da han gik af. Man kunne stadig møde ham på lærerværelset og på biblioteket. Det vil vi savne.

Inger Vibeke Hansen

Gudrun Møller

Født i 1941 i Sjelle.

Lærereksamen fra Silkeborg Seminarium 1964.

Lærer ved Andkær Skole, Børkop 1964-1973.

Lærer ved Jelling Øvelsesskole 1973-1989.

Timelærer ved Jelling Statsseminarium, Socialpædagogisk afdeling fra 1983 i tekstilfag og pædagogiske fag.

Fra 1. marts 1989 fastansat samme sted.

Knud Aage Nielsen

Født d. 12. februar 1931.

1955: Lærereksamen fra Haderslev Statsseminarium.

1959: Eksamen fra Danmarks Højskole for legemsøvelser.

1955-66: Lærer ved Nakskov kommunale Skolevæsen.

1960-63: Lærer ved Idrættshøjskolen i Sønderborg.

1963-91: Adjunkt og studielektor ved Kolding seminarium.

1975-84: Central studielektor i direktoratet for folkeskolen, seminarier m.v.

Har i længere perioder undervist på Lærerhøjskolen i Odense og Haderslev på årskurser i idræt, metodik og didaktik. I en 10 årig periode desuden undervisning på Odense Universitet.

Ansæt ved Jelling Statsseminarium fra 1. august 1991.

Ellen Pedersen

Født d. 15.12.1935 i Vedsted, Sdj.

Bankuddannelse. — Lærereksamen 1962 fra Haderslev Statsseminarium. Ansæt ved Ringkjøbing Skole 1962-1967.

Fulbright stipendiat i USA 1965-1966.

Ansæt ved Frederiksberg Skolevæsen 1969-1972.
Cand.pæd.-eksamen i engelsk 1972.
Ansæt ved Kolding Seminarium 1972-1991(92) i faget engelsk.
Ansæt ved Jelling Statsseminarium 1. august 1991.

Martin Strange

Født d. 5. juni 1955.

Musikpædagogisk eksamen fra Det Fynske Musikkonservatorium i 1979. Diplomeksamen fra Det kgl. danske Musikkonservatorium i 1981. Har undervist i guitar ved Det Fynske Musikkonservatorium fra 1973-1990 først som undervisningsassistent og siden 1979 som timelærer.

Siden 1980 ansæt ved Jelling Statsseminarium som timelærer i faget guitar og siden 1982 yderligere tilknyttet seminariets socialpædagogiske afdeling.

Fra 1. november 1990 fastansæt i en halv stilling som aktivitetsfagslærer ved Jelling Statsseminariums socialpædagogiske afdeling.

Jelling-Samfundets regnskab

INDTÆGTER 1990:

Medlemsbidrag	28.650,00
U.S.A. medlem (- gebyr)	29,48
Rente (giro)	385,90
Rente (Sparekasse)	57,68
	<hr/>
	29.123,06
Kassebeholdning fra sidste år	23.145,85
	<hr/>
	52.268,91

KASSEBEHOLDNING:

Sparekasse	9.141,39
Giro	25.701,91
Kontant	28,45
Frimærkekasse	56,00
	<hr/>
	34.927,75

UDGIFTER 1990:

Bogtrykker	16.687,16
Gebyr til giro	10,00
Porto	644,00
	<hr/>
	17.341,16
Kassebeholdning	34.927,75
	<hr/>
	52.268,91

Regnskabet eftersat og fundet i orden.
Jelling, den 5. august 1991.

HENRY BAYER

Bestillingsblanket til jubilæumsbøger.

Navn: _____

Adresse: _____ Tlf: _____

Ønsker at købe til subscriptionspris xxx kr. (normalpris xxx kr.):

_____ stk. Jelling Statsseminarium.

Lærere og dimittender 1841-1991 á 100,- kr. = _____ kr.

_____ stk. Således som de huskede det.

Jelling Statsseminarium 1841-1991. á kr. 100,- = _____ kr.
(seminariets historie)

Bogkøb i alt = _____ kr.

Bøgerne afhentes senest på jubilæumsdagen

Bøgerne ønskes tilsendt mod betaling af nedenst. fors.gebyr:

Porto: 23 kr.

Bogkøb og forsendelsesgebyrer = _____ kr.

Bestilling og betaling (check eller på giro nr. 6 62 29 76) sendes til Jelling Statsseminarium, 7300 Jelling, senest fredag den 25. oktober 1991.

Tilmeldingsblanket til jubilæumsfesten lørdag den 30. november 1991

Navn: _____ Dimissionsår: _____

Adresse: _____ Telefonnummer: _____

Ønsker at deltage i:

1. Frokost med _____ personer á 160 kr. = _____ kr.

2. Middag med _____ personer á 165 kr. = _____ kr.
(incl. adgang, underholdning og dans — men excl. drikkevarer)

Tilmelding og betaling (check eller på giro nr. 6 62 29 76) sendes til Jelling Statsseminarium, 7300 Jelling, senest fredag den 8. november 1991.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

Jubilæumsnummeret.....	3
Rektor Marius Nørregaards dimissionstale	5
Fra Bruxelles. The Crossroads of Europe	8
Billedopslag	12
Seminarieret 150 år den 30. november	14
Lidt om arbejdet med jubilæumsbøgerne	16
Foreløbigt program for jubilæumsdagen	20
Ny læreruddannelseslov	21
Lærerafdelingens dagbog	25
Dimittender 1991	28
Afdelingsleder Erik Søndergaards dimissionstale	30
Den nye uddannelse/pædagoguddannelsen	31
Årsmøde 1992/ lille jubilæum	32
Socialpædagogisk afdelings dagbog.....	33
Dimittender 1991	36
Poul Skjoldborg Kristensen.....	40
Gudrun Møller.....	41
Knud Åge Nielsen.....	42
Ellen Pedersen.....	42
Martin Strange	43
Regnskab	44
Tilmeldingsblanket til jubilæet.....	45
Bestillingsblanket til jubilæumsbøger	45
Bestyrelsen	48

JELLING-SAMFUNDETS BESTYRELSE:

Formand: Amtsskoledirektør Svend Aage Petersen, Vindingvej 28B,
7100 Vejle, tlf. 75 85 53 33.

Seminariektor Marius Nørregaard, Nyvej 11, 7300 Jelling,
tlf. 75 87 11 83.

Skolekonsulent Anton Lærke, Ørvigvej 34, 6040 Egtved,
tlf. 75 55 13 72.

Studielektor Poul Bødker, Skovstien 4, 7300 Jelling, tlf. 75 87 12 91.

Kasserer: Øvelsesskolelærer Henning B. Lund, Damvej 9,
7300 Jelling, tlf. 75 87 12 59.

REDAKTØR AF ÅRSSKRIFTET:

Studielektor Per Pjenggaard, Højager 73, 7300 Jelling, tlf. 75 87 14 70.

Udgivet med støtte af:

Jelling Sparekasse

— en tand bedre!